Izjava visokog predstavnika i predsjedavajućeg Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC)

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir (GFAP) i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), članice Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC SB) podsjećaju sve strane na njihovu obavezu da u potpunosti poštuju Opći okvirni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Članice Upravnog odbora još jednom potvrđuju svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Članice Upravnog odbora ponavljaju da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Članice Upravnog odbora podsjećaju vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće i moraju se provoditi. Članice Upravnog odbora još jednom potvrđuju svoju potpunu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovoga mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Članice Upravnog odbora podvlače da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog

sporazuma za mir. Članice Upravnog odbora naglašavaju potrebu za punom provedbom Programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (PIC SB) sastali su se 3. i 4. juna 2025. godine u Sarajevu kako bi procijenili sveobuhvatnu situaciju u odnosu na Opći okvirni sporazum za mir (GFAP) u Bosni i Hercegovini (BiH).

Članice Upravnog odbora zahvalile su stranačkim liderima na njihovom sudjelovanju i procjenama koje su dali o pitanjima u vezi sa provedbom GFAP-a, kao i o realizaciji strateških ciljeva BiH, uključujući i njeno pristupanje EU.

Članice Upravnog odbora naglasile su 30. godišnjicu Općeg okvirnog sporazuma za mir, kao okvira koji garantira suverenitet, teritorijalni integritet i ustavni poredak BiH. Članice su podsjetile da Aneks 4 Općeg okvirnog sporazuma za mir potvrđuje da, iako je službeni naziv Republike Bosne i Hercegovine promijenjen u 'Bosna i Hercegovina', ona je nastavila svoje pravno postojanje s izmijenjenom unutrašnjom strukturom. S obzirom na to, suverenitet isključivo pripada Bosni i Hercegovini kao jedinstvenoj državi, a njeni entiteti postoje na osnovu Ustava i nemaju vlastiti suverenitet.

Članice Upravnog odbora izrazile su podršku Memorijalnom centru Srebrenica–Potočari i pozvale sve da obilježe 30. godišnjicu genocida u Srebrenici. Članice Upravnog odbora pozvale su sve u BiH, i šire, da odaju počast svim žrtvama rata, zajednički radeći na izgradnji povjerenja i nastavku pomirenja među zajednicama, te da spriječe ponavljanje takvih događaja.

Članice Upravnog odbora oštro su osudile napade vlasti Republike Srpske na ustavni i pravni poredak BiH i funkcionalnost njenih institucija, čime se ugrožavaju

suštinske slobode građana koji žive u RS-u. Članice Upravnog odbora osudile su inicijativu za donošenje novog ustava RS-a, naglašavajući da nacrt teksta koji je podržala entitetska skupština nije u skladu s Općim okvirnim sporazumom za mir.

Članice Upravnog odbora su napomenule da su napadi na Opći okvirni sporazum za mir, uključujući i Ustav BiH, suprotni interesima građana u BiH, posebno građana koji žive u RS-u. Članice Upravnog odbora su nadalje pozvale vladajuću koaliciju, opozicione stranke, civilno društvo i građane RS-a da odbace postupke do kojih je došlo usljed ograničenih interesa nekolicine u okviru vladajuće koalicije RS-a, što vodi u nestabilnost, stagnaciju, političku izolaciju i ekonomsku degradaciju RS-a.

Članice Upravnog odbora podsjećaju da se Ustav BiH mora u potpunosti poštovati i da ima prvenstvo nad entitetskim ustavima i zakonima. Entiteti nemaju ovlaštenje da ukidaju ili mijenjaju zakone na državnom nivou koje je usvojila Parlamentarna skupština BiH.

Članice Upravnog odbora pozdravljaju odgovor državnih institucija BiH na ove napade i oštro osuđuju svaki pokušaj ograničavanja sposobnosti bilo koje institucije BiH da efikasno vrši svoje nadležnosti i provodi svoje odluke na cijeloj teritoriji BiH.

Članice Upravnog odbora su osudile pokušaje vladajuće koalicije RS-a da nametne svoja jednostrana tumačenja Općeg okvirnog sporazuma za mir. Članice Upravnog odbora su ponovile da Ustavni sud BiH ima isključivu nadležnost za rješavanje ustavnih sporova. Članice Upravnog odbora podsjećaju vlasti RS-a na njihovu ustavnu obavezu da odmah imenuju sudije iz RS-a u Ustavni sud BiH.

Članice Upravnog odbora su naglasile da je visoki predstavnik konačni autoritet u pogledu tumačenja civilnih aspekata Općeg okvirnog sporazuma za mir i odgovarajući mehanizam za

rješavanje sporova koji proizlaze iz Aneksa 10 Općeg okvirnog sporazuma za mir.

Članice Upravnog odbora su naglasile ključnu ulogu EUFOR-ove Misije Althea u provedbi vojnih aspekata GFAP-a i pružanju podrške organima vlasti BiH u održavanju sigurnog i stabilnog okruženja. Članice Upravnog odbora pozdravljaju nedavnu odluku o razmještanju rezervnih snaga.

U interesu institucionalne stabilnosti i funkcionalnosti BiH i sa ciljem napretka na njenom putu ka EU, neophodno je hitno uspostaviti funkcionalnu koaliciju na državnom nivou, koja je opredijeljena da poštuje odredbe GFAP-a, ispunjava težnje građana u pogledu evroatlantskih integracija i rješava pitanja koja se odnose na funkcionalnost države. Članice Upravnog odbora podsjećaju sve relevantne domaće aktere da je konstruktivno učešće u političkom dijalogu od ključnog značaja i za potpunu provedbu Programa 5+2, uključujući i rješavanje pitanja državne imovine.

Članice Upravnog odbora očekuju da organi vlasti BiH u kratkom roku usvoje državni budžet za 2025. godinu koji će podržati efikasno i nesmetano funkcioniranje državnih institucija. U tom cilju, članice Upravnog odbora pozivaju domaće vlasti da hitno osiguraju adekvatna budžetska sredstva za finansiranje državnih institucija, uključujući i održavanje općih izbora 2026. godine, osiguravajući potrebna finansijska sredstva za potpunu provedbu mjera koje imaju za cilj unapređenje integriteta i transparentnosti izbornog procesa.

Članice Upravnog odbora su zahvalile dr. Jasmini Selimović, guvernerki Centralne banke BiH, na njenoj prezentaciji o očuvanju institucionalne stabilnosti i funkcionalnosti BiH i izrazile svoju snažnu i nedvosmislenu podršku nezavisnosti i ulozi Centralne banke BiH, te njenom rukovodstvu u postizanju tog cilja. Članice Upravnog odbora su pozvale sve relevantne aktere u BiH da u potpunosti poštuju i očuvaju ustavni mandat Centralne banke.

Članice Upravnog odbora su osudile verbalne napade predsjednika RS-a Milorada Dodika usmjerene protiv bošnjačkog naroda, kao i opasne i sve češće fizičke i verbalne napade na opozicione političare u RS-u, te su pozvale nadležne organe vlasti da provedu istrage i poduzmu odgovarajuće mjere. Članice Upravnog odbora pozivaju sve javne zvaničnike u BiH da djeluju odgovorno i doprinesu stvaranju okruženja koje omogućava prevazilaženje podjela, izgradnju povjerenja i jačanje društvene kohezije. To su preduslovi za trajni mir, stabilnost i napredak.

Nakon odluke Evropskog vijeća iz marta 2024. godine o otvaranju pregovora sa Bosnom i Hercegovinom o pristupanju EU, članice Upravnog odbora očekuju da se sve institucije i politički akteri u BiH fokusiraju na dijalog i intenziviraju napore na provođenju reformi i poduzimanju svih odgovarajućih koraka. Napredak na putu ka EU pomoći će u garantiranju stabilnosti i sigurnosti u Bosni i Hercegovini, te će imati višestruke koristi za njene građane.

Upravni odbor PIC-a održat će svoj sljedeći redovni sastanak 2. i 3. decembra 2025. godine.